

1997

Rok 1997 se, a nikoli pouze co se týče počasí, zapsal do povědomí nejen zdejších občanů, ale i celého státu především katastrofálními červencovými záplavami na území východních Čech a Moravy, které se v menší míře nevyhnuly ani naší obci.

Dramatickým povodním předcházeli z hlediska meteorologů poměrně poklidný půlrok. Začal pravou ladovskou zimou s mrazivým počasím a solidním množstvím sněhu, který přinesl pěkné podmínky pro lyžování, což potvrzovalo i velké množství běžkařských stop okolo obce. Počátek roku přivítala i po delší době kompaktně zamrzlá řeka, kterou pak místní děti sjížděly na bruslích od Libice až po Jeřišno. Klasickou zimu trvající celý leden, vystřídal mírnější únor, nadprůměrně teplý především ve své druhé polovině. Po něm nastoupilo v průměru spíše chladné jaro, v němž výjimku představoval třetí květnový týden, kdy se teploty vyšplhaly až ke 28° C, a stejně teplý přelom první a druhé dekády jinak chladného a deštivého června.

Skutečný šok přineslo počasí až po zahájení července. Tropická vedra z počátku prvního červencového týdne vystřídaly na jeho konci prudké přivalové deště, které vyvolaly povodně do té doby nevídaných rozměrů označované meteorology za stoletou a na některých místech dokonce tisíciletou vodu. Povodně začaly ve východních Čechách a poté se přesunuly na Moravu, kde kulminovaly. Celkem jimi byla postižena 1/3 území republiky, o život přišlo 50 obyvatel, voda napáchala škody ve výši 60 miliard korun.

Ve Vísece začaly přivalové deště v pátek 4. července silnou bouřkou a trvaly nepřetržitě celé 4 dny. Během neděle se vylila z břehů Doubrava a voda rychle stoupala celé pondělí. Stejně tak se rozvodnil ve své

nejspodnější části i místní potok a oba zdroje tak vytvořily rozsáhlou vodní plochu, která zaplavila všechny níže položené louky u řeky. V době své největší kulminace dosahovala hladina až ke vchodu pohostinství U Fajmanů, místní prodejna potravin byla kromě úzkého koridoru u vchodových dveří celá obklopena vodou, pod vodní hladinou se ocitla část silnice na Maleč za mostem přes řeku, zatopeny byly i obě dolní lávky přes potok a také většina zahrad v této oblasti.

Nejdramatičtěji vyhlížela situace u rodinného domku rodiny Hořínkovy (č. p. 31). Ten v pondělí voda obklopila ze všech stran a odpoledne dosahovala již bezprostředně ke vstupním dveřím. Protože hrozilo další stoupání řeky, rodina se rozhodla pro evakuaci a s pomocí místních hasičů odvezla traktorem nejcennější část svého zařízení do místní sokolovny, kde také strávila noc z pondělí na úterý. Naštěstí pro všechny bydlící v blízkosti řeky přestalo v pondělí večer pršet, hladina vody se poté ustálila a další den začala klesat a postupně se vracet do říčního koryta. Znovu z něj ovšem vystoupila v dalším období intenzivních dešťů ve dnech 17. až 19. téhož měsíce, kdy opět zalila okolní louky. Přes rychlý vzestup, který přinutil rodinu Hořínkovu opět se připravovat na stěhování, nedosáhla hladina úrovně z počátku července a poměrně rychle se vrátila k normálnímu stavu.

Povodeň se samozřejmě ocitla v centru dění v obci, kde snad všichni starostlivě sledovali nejen stoupání Doubravy, ale také dramatické události v zatopených oblastech státu. Katastrofické události vyvolaly v celé republice obrovskou vlnu solidarity s postiženými. Slouží ke cti místních obyvatel, že se nevyhnula ani naší obci. Členka Červeného kříže paní ing. Marie Čapková zde zorganizovala peněžní sbírku na pomoc postiženým pro novoveskou pobočku této organizace. Peníze se vybíraly v prodejně potravin a celkový výtěžek sbírky přesáhl

8 000 korun. Mnozí občané podpořili zaplavené oblasti i dalšími způsoby, například koupí povodňových dluhopisů.

Po skončení povodní se počasí do značné míry uklidnilo, i když zbytek července byl deštivý a dosti chladný. Právě teplé a naopak značně suché léto přišlo až v srpnu a vydrželo i většinu září. Poté následoval chladnější, ale relativně slunečný podzim, který se protáhl až do prosince. I během něj se skutečné zimní počasí s mrazem a sněhem vyskytovalo jen velmi zřídka a Vánoce na blátě tak zakončily rok, na jehož záplavy se ještě dlouho bude vzpomínat.

Po delší době došlo ve Vísce k výraznějšímu nárůstu počtu obyvatel, který se zvýšil oproti minulému roku o 10 na 184. V obci zemřeli tři občané – dne 5. května ve věku 85 let pan František Pešek z č. p. 35, dne 23. července ve věku 69 let pan Miroslav Piskač z č. p. 15 a dne 20. listopadu pan Jaroslav Musílek z č. p. 5, který se dožil pouhých 49 let. Dne 28. listopadu se narodil Matouš Kraibich v č.p. 71.

Na rozdíl od vzrušené atmosféry na celostátní politické scéně probíhal veřejný život v obci bez výrazných otřesů a zvrátů. Místní dění ovlivňovala samozřejmě jednání obecního zastupitelstva. Jeho členové uspořádali v roce 1997 celkem osm schůzí.

Vedle tradičních námětů k jednání jako jsou otázky finančního hospodaření obce či záležitosti mateřské školky, patřil k nejčastěji projednávaným bodům problém místní prodejny potravin. Majitel této prodejny – spotřební družstvo Jednota se rozhodl tuto provozovnu z důvodu malých tržeb a její malé rentability uzavřít. Během června, kdy v obci dokonce kolovaly pověsti o prodeji budovy neznámému zájemci, zahájil starosta Vískey pan Pavel Březina jednání s vedením Jednoty, které následovně nabídlo obci prodejnu k odkoupení. Obecní zastupitelstvo poté svolalo veřejnou schůzi, na níž předalo občanům

tento námět k posouzení. Zúčastnění (30 účastníků) hlasováním jednoznačně podpořili myšlenku zakoupit budovu do vlastnictví obce.

Následným jednáním s vedením spotřebního družstva byla poté dohodnuta cena 650 000 Kč, tedy o 50 000 méně, než zněl původní požadavek Jednoty. Částka měla být dle uzavřené dohody zaplácena ve dvou splátkách – 350 000 Kč v roce 1997 a zbylá část v roce následujícím.

Na zmíněné veřejné schůzi se zúčastnění seznámili i se čtyřmi možnými variantami plánované plynofikace Vísky a starosta obce také objasnil okolnosti dalšího závažného problému. Tím je restituční spor o budovu zdejší „Židovny“, o jejíž restituci požádala jako potomek bývalých majitelů paní Gila Ilan rozená Markéta Králová, žijící v současnosti v Izraeli. Její zájmy zastupuje pražská advokátní kancelář, spor se zatím vede nejen o restituční nárok, ale jasný není ani současný právní držitel celého objektu, kterým může být stát, ale také TJ Sokol či obec.

Místní rozpočet skončil v tomto roce poprvé od obnovení samostatnosti obce schodkem. Vykázal příjmy ve výši 939 570 Kč a výdaje v konečné výši 1 067 770 Kč. Deficit způsobil jednak pokles rozpočtových příjmů, ale především uhrazení první splátky za místní prodejnu potravin. Na financování nákupu prodejny se použily přebytky hospodaření z minulých let.

Z hospodářského hlediska nepatřil rok 1997 k letům příznivým zejména z celostátního hlediska, kde došlo k měnové krizi spojené se znehodnocením koruny, ale problémy se objevily i na místní úrovni. Bylo tomu tak především v zemědělství, které se stále potýká s rychle rostoucími náklady a spíše stagnujícími cenami prodávaných zemědělských produktů (jejich ceny vzrostly od roku 1989 1,4 x, zatím co ceny vstupů 3,1 x).

Místní Zemědělské družstvo Nová Ves-Víska zápolilo s problémy především ve ztrátové rostlinné výrobě. V ní došlo ke snížení výnosů obilovin i řepky olejky, jejíž část musela být dokonce zaorána vzhledem k nevhodné technologii setí. V letošním roce také družstvo ukončilo pěstování kmínu, které ve větším měřítku s poměrně velkými úspěchy provozovalo více než dvacet let a to dokonce i na export, například do Nizozemí. Setí kmínu bylo ukončeno z důvodu jeho špatné prodejnosti a uvolněná plocha se osela obilovinami a jetelovinami pro potřeby místní živočišné výroby.

Naopak živočišná výroba představovala úspěšnější část hospodaření družstva. Týkalo se to jednak chovu skotu v Nové Vsi, do něž plynuly v minulých letech miliónové investice, ale i chovu prasat ve Vísce, který zůstal největším dodavatelem financí pro celý podnik, i když jeho zisk je závislý na kolísání nákupních cen vepřového masa. Celkově skončilo hospodaření družstva s mírným ziskem 87 000 Kč.

Další podnik na území obce – firma Lacman v letošním roce omezila svoji velkorysou stavební činnost z roku předcházejícího, což je dáno poklesem jejího zisku, který je vyvolán hlavně rostoucí konkurencí na trhu se spojovacím materiálem, s nímž firma obchoduje.

K nejvýraznější změně za poslední období došlo ve Vísce v sektoru služeb. Spotřební družstvo Jednota, které zde v předcházejících desetiletích provozovalo prodejnu potravin, se rozhodlo, jak už bylo výše uvedeno, svoji zdejší provozovnu zrušit spolu s dvaceti dalšími na území našeho okresu. Činnost prodejny v režii Jednoty byla ukončena k 27. září, kdy odešla do důchodu paní prodavačka Marie Pavlíková, která se o provoz prodejny starala nepřetržitě od roku 1975. Na pronájem prodejny vypsala obecní úřad výběrové řízení, do kterého se přihlásila pouze paní Helena Moravcová, podnikatelka, učitelka v místní mateřské školce a členka obecního zastupitelstva.

Činnost prodejny již v rukou nového nájemce byla obnovena po pouze týdenní přestávce 6. října. V roli prodavače se zde střídá zmíněná paní Moravcová se svým manželem Zdeňkem Moravcem. Otevírací doba je ve všední den od 6,30 do 10,00 hodin dopoledne, od 15,00 do 17,00 hodin odpoledne a v sobotu pak od 7,00 do 10,00 hodin. Posunutí odpolední otevírací doby představuje změnu k lepšímu, protože umožňuje nákup těm, co se v odpoledních hodinách vrací ze zaměstnání.

K provozu nového obchodu lze konstatovat, že zdejší občané jsou s jeho počáteční činností v převážné míře spokojeni. Sortiment nabízeného zboží je postupně doplňován, z velké části ho lze označit za pestřejší než v dobách Jednoty, a to zejména v oblasti pečiva, uzenin, drogerie a textilu, také ceny jsou vesměs nižší než dříve. Prodejna má proto také více zákazníků, mezi něž se vrátili i ti, kteří dříve nakupovali spíše v obchodech v okolí. Doufejme, že spokojenost s popsanou změnou vydrží nakupujícím ve Vísce i do dalších let.

Ve své činnosti samozřejmě pokračovalo i pohostinství U Fajmanů. Ke zlepšení služeb v bezprostředním okolí Visky přispělo i otevření benzínové pumpy v Malči u Klimše, kde zároveň od června každodenně funguje jako její součást i malý obchůdek se sortimentem obvyklým u benzínových čerpadel.

Největší investiční akci na území Visky v roce 1997 představovala stavba nového silničního mostu přes řeku Doubravu. Stavební práce financované ze státních prostředků a prováděné firmou Dosta byly zahájeny na přelomu května a června a od 7. června byl most uzavřen pro veškerý provoz. Jediné spojení s Malčí obstarávala provizorní lávka pro pěší a cyklisty, zbylá doprava musela být odkloněna na Bezlejev.

Zpočátku slibně pokračující stavbu výrazně narušila povodeň na začátku července, která strhla nově budovanou konstrukci již sklenutého

mostu, odnesla část stavebního materiálu, takže po opadnutí vody bylo nutné začít prakticky znovu, což samozřejmě oddálilo dokončení výstavby. Celou stavbu, která přinesla značné dopravní komplikace například v zásobování místní prodejny, firma dokončila v první polovině října a dne 19. října došlo k oficiálnímu předání mostu k plnému provozu. Rekonstrukce mostu, kterou zakončila neoficiální oslava stavitelů a místních štamgastů v pohostinství U Fajmanů, přinesla rozšíření jeho vozovky, zkvalitnění povrchu a lze poznamenat, že byla už opravdu zapotřebí.

Z investičních akcí realizovaných obcí představovalo nejvýznamnější počín vyasfaltování cesty vedoucí od mateřské školky ke Kalvodům č. p. 41. Za zmínku stojí také oprava památníku padlých a křížku v parčíku u školky. U památníku padlých bylo provedeno vyčištění, konzervace a obnova nápisů u křížku, který připomíná válečné střetnutí Rakouska a Pruska, celková renovace již značně poškozeného objektu.

Stavební činnost ve Vísce byla ve srovnání s předcházejícím rokem nižší, ve výstavbě rodinného domku pokračoval pan Zdeněk Březina z č. p. 7.

Dopravní obslužnost obce dočasně narušila zmíněná stavba mostu, která zkomplikovala spojení s Malčí. K větším problémům došlo zpočátku především v autobusové dopravě, kde první týden po uzavírcce vypukl značný chaos, když autobusy dojížděly do obce pouze ve směru do Chotěboře, ale cestující v obráceném směru již řidiči vesměs vysazovali v Nové Vsi u odbočky na Bezlejev. Zhruba po týdnu se však situace částečně stabilizovala.

V letošním roce také vyvrcholila v loňském roce započatá vlna telefonizace obce. Telefonní přípojku obdrželi všichni žadatelé a telefon tak má již nadpoloviční většina domácností ve Vísce, což je

několikanásobný nárůst ve srovnání se stavem panujícím zde ještě před dvěma lety.

Nejvýraznější událostí v oblasti školství se v tomto roce stala jednodenní stávka učitelů, která v našem okrese proběhla 20. února. Místní mateřská školka se jí neúčastnila, ale vstoupily do ní základní školy v Nové Vsi, Malči i Chotěboři a také většina tříd chotěbořského gymnázia, tedy prakticky všechna zařízení, která školou povinné děti z Vísky navštěvují. Školy na plánovanou akci předem upozornily rodiče dopisy.

K významné změně došlo také v místní mateřské školce. Okresní školský úřad zde vypsali před letními prázdninami pravidelný konkurs na místo jejího ředitele. Do konkursu se přihlásily celkem čtyři účastnice včetně stávající ředitelky paní Jaroslavy Staňkové, která na tomto postu působila od počátku osmdesátých let. O jeho výsledcích rozhodovala komise, na jejíž práci se podílel i zástupce obce.

Vítězně vyšla z konkursu družinářka a učitelka základní školy v Malči paní Ludmila Málková z Vísky č. p. 63, která ve školce dříve působila jako vyučující. Do funkce ředitelky nastoupila s počátkem nového školního roku. Ke stejnému datu z vísecké školky odešla paní učitelka Staňková, za jejíž éry doznalo celé zařízení výrazných změn k lepšímu, ať už rozsáhlými úpravami vnitřku budovy, či zlepšením materiálního vybavení a celkových podmínek pro děti, které sem docházejí.

Kromě výměny ředitelky a také kuchařky žila mateřská školka svým běžným životem. Na počátku školního roku 1996/97 zde bylo zapsáno 26 dětí, osm z nich ke konci školního roku docházku ukončilo. Z různých aktivit školkou pořádaných lze vzpomenout například výlet rodičů s dětmi do skanzenu Veselý kopec či vánoční besídku za účasti sponzorů.

K úpravě okolí školky přispěla výstavba chodníku před hlavním vchodem, kterou financovala obec.

Kulturní dění ve Vísce se v podstatě omezovalo na činnost místní knihovny a zájemci o kulturu se proto museli obracet do blízké Chotěboře, která kromě kina a koncertů vážné či jiné hudby nabídla například ochotnické představení studentů místního gymnázia, ve kterém si zahrál i jeden z víseckých gymnazistů.

O poznání barvitější podobu měl společenský život v obci, o který se staraly především zdejší spolky. Velmi aktivní byl tentokrát především místní Sbor dobrovolných hasičů, který v tomto roce oslavil již devadesáté výročí svého založení. Oslavy této události vyvrcholily 7. července. V tento den se uskutečnila slavnostní schůze hasičského spolku v sokolovně, během níž za účasti zástupců okresního výboru hasičské organizace proběhlo předávání vyznamenání a čestných uznání zasloužilým členům sboru a také přijímání nových členů. Po ukončení schůze proběhl slavnostní pochod hasičů v uniformách od požární zbrojnice k pomníku padlých, kde jejich zástupci položili věnec. Slavnostní den pak zakončila večerní taneční zábava.

Nejzáslužnějším činem tohoto roku na půdě hasičského sboru se ale jistě stalo založení ženského hasičského družstva, v jehož rámci šest nově přijatých členek společně natrénovalo sestavu a s ní se pak účastnilo i okrskové soutěže hasičů. Víška se tak v tomto roce zařadila mezi nemnohé obce v okolí, které se mohou vykázat vlastním hasičským družstvem žen, což bezesporu představuje ten nejlepší způsob, jak si připomenout kulaté výročí založení sboru.

Ve stínu místních hasičů nezůstala ani TJ Sokol Víška, v níž se dění jako obvykle soustředilo ponejvíce okolo fotbalu. V něm přinesla jarní část sezóny výrazný propad mužstva A z osmého na čtrnácté místo okresního přeboru a jen náhoda rozhodla o tom, že mužstvo

nesestoupilo o kategorii níže. V podobném duchu proběhla i podzimní část nové sezóny, kterou Víška A zakončila jako patnáctá, tedy poslední. B mužstvo uzavřelo fotbalovou sezónu 1996/97 na šestém místě z deseti ve IV. třídě skupiny B. Velkou nevýhodu především pro budoucnost víseckého fotbalu také představovala neexistence žákovského a dorosteneckého mužstva.

Z dalších aktivit zaslouží pozornost zejména pokračující přátelské kontakty s fotbalisty z německého Löhmenu, kam členové místního Sokola podnikli úspěšný zájezd za účasti dvaceti osob. Návštěva vyvolala dobrý ohlas na německé straně a jako jeho důkaz může sloužit i článek v tamějším regionálním tisku, který vyšel pod titulkem „Přátelé byli na návštěvě“.

Nezahálel ani místní rybářský spolek, který vedle každoročních brigád a výlovů zorganizoval například i soutěž místních rybářů o největší úlovek. Ve své činnosti pokračoval i poměrně početný Bago klub Víška.

Společenský život v obci vrcholil samozřejmě tanečními zábavami, kterých proběhlo v tomto roce celkem pět, z nichž nejvíce byla navštívena výše zmíněná výroční hasičská a také posvícenská uspořádaná rybářským spolkem. Taneční večery organizovala ve vlastní režii i vísecká mládež a jejich výtěžek použila na zakoupení vybavení své místní klubovny.